

BARTHA GUSZTÁV

UGRÓISKOLA

HÁROM EGYFELVONÁSOS

3. HOPSCOTCH

Szereplők:

Eli (*Elemér*)**Lilla** (*Júlia*)**Nagymama**

Szín: tömblakás egyik szobája. Ajtó jobbról, ablak balról. Bútorzata: az ajtó mellett föl-lezárható támlájú rekamié, a másik sarokban kétszárnyas ruhásszekrény áll. Az ablak előtt íróasztal, rajta számítógép, monitor, laptop és könyvek. Az asztal mellett a falnál kisasztal, két hokedlivel. Az asztalkán tányérok, bögrék és kávéscsészek. A rekamié és a szekrény közötti helyett egy embermagasságú, földig érő tükör foglalja el. A kissé előredöntött tükörben jól látható a padlóra krétával felrajzolt angolszász ugróiskola ábrája, ami annyiban tér el a hagyományostól, hogy a páros négyzeteket két saroktól sarokig húzott keresztvonal nyolc részre osztja.

Eli az asztalnál ül, előtte nyitott könyv, jobb keze a laptop billentyűzetén matat. Le-lehunyva a szemét, hangtalanul memorizál. Lilla térdzokniban, kispadrágban és pólóban, az ugróiskolában szökdécsel, előbb váltott lábbal, aztán tánclépésben előre-hátra hajol, majd megpördül a levegőben és egyik lábát magasba lendítve, körbeforog. A tánchoz a zenét, fülhallgatón keresztül, a farzsebben lévő okostelefon szolgáltatja.

Eli: It's a plesure. It's plesure. Jelzem, este hatig nincs víz. Rain, rainbow... Eső, szivárvány... (*Kinéz az ablakon.*) Harminc fok árnyékban. Az előbb még a nyelvemen volt! Lilla, hogy mondják angolul, hogy tűz a nap? (*Lapozgatja a könyvet.*) Hot, hot... A red-hot az forró... Addig üsd a vasat... Lilla!

Lilla (*megáll, leveszi a fülhallgatót*): Igen!

Eli: Nincs víz. Nem fogsz tudni lezuhanyozni.

Lilla: Este hatig. Hajnalban teleengedtem a fürdőkádat.

Eli: Ja! Legalább lesz íze a levesnek.

Lilla: A fazekakat megszedtem. Vajon mennyi vizet pancsikált el a nagyid?

Eli: A mamám mosogat, padlót súrol, mos...

Lilla: Egyről nyílászározunk, vagy nem? (*Felrakja a fülhallgatót.*)

Eli: The sun. Jack is fond of sitting in the sun. Nincs mese, át kell térnünk az éjszakai életmódra.

Lilla: Mi van?

Eli (*hangosan*): Jack szeret... napozni.

Lilla: Ki nem szeret. (*Váltott lábbal ugrálni kezd.*)

Eli (*hangosan*): Az érzékeny bőrűek, például.

Lilla: Vagy akiknek vaj van a fejükön.

Eli (*hangosan*): Vaj-vej (*a könnyek alól újságot húz ki, szétnyitja*), ma reggel találtam...

Lilla: Mit találtál?

Eli (*fennhangon*): Kijevben, felsőfokú végzettséggel rendelkező angolul tudó bébiszittert keresnek, euróban fizetnek.

Lilla (*kifakad*): Dugják, ahová gondolászom! (*Megáll, leveszi a fülhallgatót, kikapcsolja a telefont.*)

Eli: Hová?

Lilla: Szuperül spéci meló!

Eli: Nem vicc. Vagyis az álláshirdetés nem vicc.

Lilla (*leül a padlóra*): Na és!? Nem ettem bolondgombát.

Eli: Szerintem nem fizetnének alul, Kijevben van pénz.

Lilla: Csapból ömlik.

Eli: Azt nem mondtam.

Lilla: Uncsi vagy, ne akard előttem rózsaszínűre pacsmagolni a jó kis ukrainjai pénztelenséget.

Eli: Nem értelek, mi benne a jó?

Lilla: Te tudod. De magácskám juszt se hajcsi belerázódni az életöröm nélküli abszurdriába.

Eli: Találó. A góréd ötölte ki?

Lilla: Semmi köze hozzá.

Eli: Hozzád annál több.

Lilla: Ez most komoly?

A Nagymama benyit, -kukkant a szobába.

Nagymama: A szőnyeg elfoglalja az egész előszobát. Le kellene vinni az udvarra és kiporolni.

Eli: Majd kiporolom.

Nagymama: Mikor majd? Egy hete ígérgeted.

Eli: Holnap, amint hazajövök a piacról, az lesz az első dolgom. Becs' szóra!

Nagymama (fejcsóválva): Bár már látnám!

Az ajtó bezáródik.

Eli: A barátaimnak feltűnt... Sűrven látnak együtt a főnököddel.

Lilla (előrenyújtva lábait, kissé hátradől): Barátaim! (*Kéz és láb izmait lazítja.*) Lazábban Elikém, lazábban!

Eli: Mi bajod velük?

Lilla: Kikkel?

Eli: A barátaimmal.

Lilla: Barátaim! Gurul a verdánk, és a havereid lettek a legnagyobb irigyeink. Irigyeink! Ellenségeink, hogy tutizd.

Eli (a könyv fölé hajol): There was, there is, there will be. Volt, van, lesz. Túlzol.

Lilla: Túlzok!? He-he... Eli is a clever boy.

Eli: Ha segítenél, könnyebben menne a tanulás.

Lilla (felemeli a jobbját): Példamondat: there is a fly in my lemonade.

Eli: Légy van a limonádében.

Lilla: Döglégy. (*Feláll, hátulról átkarolja Eli vállát.*) Mi a rossebhez lehet itt tapsikolni!?

Eli: A gázáremeléshez.

Lilla (nevet, tesz néhány ugrást az ugróiskolában): Nagyon jó, jujuj de jó!

Szünet.

Eli: A góréd, ha már annyira megbecsül, ne a kávédat fizetgesse, inkább az eladás után járó százalékosat duplázza meg. Tudod, a majd az átlag mézesmadzagja.

Lilla (telefonján matat): „Úgyis, úgyis... Riszálok úgyis, úgyis...” Jó szám?

Eli: Figyelsz rám, egyáltalán?

Lilla: Mi törti, ha nem vagyunk mister és mistress nagy átlag? Nyerünk a lottón? (*Kisvártatva.*) Honnan a fenéből szerkózkod ezeket a kőkobaki bölcsességeket? Ragadnak hozzád, mint légy a ragpapírhoz?

Eli (*ingerülten*): Néha olvasok. Könyvet veszek a kezembe, hogy jobban értsd.

Szünet.

Eli: Az angolok választékos szavakkal diskurálgatnak teázás közben. Te említetted.

Szünet.

Eli: Az átlag a megszerezhető, birtokolható dolgokra fókuszál, nem az átélhetőkre. Érted? Szimpla harácsolás...

Lilla (*nevet*): Röhej, magácskám meg az anyagiasság!

Eli (*az asztalra csap, felugrik*): A kurva életbe, befejezhetek végre egy mondatot!? Meg egyáltalán, nem rólad van szó! (*Nyugalmat erőltet magára.*) Fejetetőre álltak a dolgok. Legalább is bennem.

Lilla (*feláll, kissé sete-sután odasimul Elihez*): Történt valami, amiről nem tudok?

Eli: Ja! (*Kisvártatva.*) Sokat mondok, ha volt három vásárlóm. Ültem, bámultam a piacon a nyüzsgést...

Lilla: Mondjad!

Eli (*magához szorítja Lillát*): Megszokott látvány, és... és hirtelen hányingerem támadt, szerettem volna leokádni.

Lilla: A vásárlókat?

Eli: A piacon bambuló kedves fogyasztókat, unalmukban fogyózókat. Letyepetye lötyörö, és kezdik előlről, pillanatra be nem áll a szájuk.

Lilla: Magácskámnak jó bazerája volt. Délre összejött vagy ezer hriveny.

Eli (*vállat von*): Intim betét, pelenka...

Lilla (*kibontja magát az ölelésből*): Seggtörő papír. Perszil, nekem habkönnyen megy!

Eli (*Lilla után nyúl, és miután leül, a térdére ülteti*): Bocs', nem akaralak megbántani! Hőci, hőci katona, seprűnyél lesz a lova...

Lilla (*felháborodva*): Nem vagyok unkid!

Eli: Ártatlan gyermekmondóka. Nem jutott eszembe más. Csicsíja-csicsíja, vagy valami hasonló. Még hogy te boszorkány!

Lilla (*megpróbál felállni, Eli visszahúzza*): Akkor a drágalátos nagyid mért pletyózza a házban, hogy boszi vagyok? Visszamondták. Engedj! Azonnal engedj el!

Eli (*szorosabban karolja Lilla derekát*): Emeletes hazugság! Mamám nem Sári a Putri utca kettőből, többszáz kötetes könyvtára van. Nyugdíjas varró-nő, és ami a pláne, a héten kezdte újra olvasni ötödszörré-e vagy hatodszorra a Háború és béke négy kötetét. Kis híján tizenhat évig koptattuk az iskolapadot, és még csak kézbe se vettük.

Szünet.

Lilla: Nálunk igazi háború folyik.

Eli: Kivel csatázol, Mamámmal?

Lilla: Dombászon.

Eli: Kollektív szerzésvágy nagyban.

Lilla: Nem érdekel!

Eli: Nyugi, olvastam valahol.

Lilla: Londonban béke van.

Nyílik az ajtó, a nagymama jön, kezében fényképezőgép-tartó háromlábbal.

Nagymama: Messzire virít az erkélyről. A szomszéd utcában tegnap éjszaka vertek agyon egy magányos özvegyasszonyt. Állítólag a nyugdíjáért. De hát a postás a jövő héten hozza a nyugdíjat, már ha fogja hordani. A szomszédok azt rebesgetik, hogy hovatovább az sem lesz. Éhen halunk, megfagyunk... (*A háromlábbat felállítja a szoba közepén.*) Nem hiányzik, hogy ezért a micsodáért, éjnek évadján ránk törjék az ajtót. Megáll az ész! A fölöttünk lakó Natasa mesélte, hogy vascsővel verték péppé a szerencsétlen asszony fejét. (*Az ajtót nyitva hagyva, kimegy. Kintről.*) Nem lehetett ráismerni. Borzalmas! (*Vissza-lé, lavórtállal a kezében.*) A kerékpárt nem ártana felhozni a garázsból.

Eli: Az óvóhelyről.

Nagymama: Mit óvott meg? Elrozsadásodott pléhkaszni. Nagyapád ócska Moszkvicsát, vagy húsz éve, a lakótelepi huligánok fényes nappal lopták el belőle. Nem látott senki semmit, nem hallott semmit. Mostanság meg tényleg azt csinálhatnak, amit akarnak.

Lilla: Együtt tüziznek a milicistákkal.

Nagymama: Mi van a milicistákkal?

Eli: Isznak.

Nagymama (*a lavórtálba rakja a kisasztalon felhalmozott edényt*): Néha elmosogathatnátok az edényt magatok után! A lábam görcsöl, a derekam hasogat... (*Tállal az ölében, kisántikál a szobából.*)

Lilla becsapja a nyitva maradt ajtót.

Eli: Csendesebben, ha lehet!

Lilla (*kifakad*): Kezdi-hagyja, tegnap ki mosogatott, azelőtt ki mosott, súrolt?! Megtudná, ha ki kellene fizetnie a rezsit! Megtudná... Tele a hűtő, darab szappanra nincs gondja, és juszt is kezdi-hagyja. Röhögteti magát a lakókkal. Mít akar? Kifordítani a fenekét? (*Kényszeredetten nevet.*) Hetven éves picna. Jó, mi? (*Kifakadva.*) A nyakamba nem fog felkankizni, ha fejetejére áll kínjában, akkor se!

Szünet.

Eli (*feláll*): Ránk hagyja a lakását. Harminc, ha nem negyvenezer dollárért vesztegetnek egy háromszobást. Szánkban a piac, buszmegálló a ház előtt... Tudod Lilla, az Istennek is folyvást újra kell teremtenie önmagát, ha meg akar maradni Istennek.

Lilla: Mi van?!

Eli: Olvastam valahol.

Lilla: Hogy minden a szírt-szart összeolvasol, attól nem változik meg. Csak rosszabb és gonoszabb lesz.

Eli: Mi sem vagyunk szentek.

Lilla: Teljesen elment?

Eli (*kezénél fogva magához húzza Lillát*): Most kapartam össze. Szemembe nézz! Ide. A helyébe tapsikolnál? Hű de remek, a pulya két-három hét múlva dobbantani fog!

Lilla: Mít melózunk?

Eli: Megpattanunk, -ugrunk, -szökünk, amint kezükbe lesz a magyar útlevel. Hogy a szülők és a nagyszülők hogyan vészelik át, hogy kis hijján fejükre rogyik az ég, hétszám eszünkbe se jut.

Lilla: Majd... majd küldünk pénzt.

Eli: Ja, amint Anglia földjére tesszük a lábunk, rögvest milliomosok leszünk. Nehogy még utóbb ők küldjenek.

Lilla arrább teszi, eldönti a háromlábát, és váltott lábbal, mind gyorsabban elkezdi oda-vissza ugrálni az ugróiskolában. Eli fölveszi a háromlábát, berakja a szekrény mellé, és visszaül az íróasztalhoz.

Lilla (ugrálás közben): Tutira megyünk.

Eli: A nincs visszaút, hogy van angolul?

Lilla: Ágiéknál, amíg helyre rázódunk, ingyen ellakhatunk.

Eli: Naná, hogy ingyen!

Lilla (megáll): Jó, beszállingózunk pár euróval...

Eli: Fonttal.

Lilla: A kajába, a rezsibe, segítünk rendet tartani.

Eli: Vécét pucolni.

Lilla: Undi vagy! *(Tánclépésekkel, újra kezdi az ugróiskolát.)*

Eli: Izé... az évfolyamtársad, barátőd valóban szavahihető?

Lilla: Millszer eldumcsiztam, hogy Ági szuper oké.

Eli: Igor még nem adta ide a fényképezőgép teljes árát. Szerdára ígéri, szüksége van a háromlábra. A számítógép eladhatatlan, ósdi. A laptopra lenne vevő. Nem tudom... Londonban valóban olyan olcsóság van, ahogy a barátőd állítja?

Lilla: Naná!

Eli: Mekkora fizetéshez képest? *(Elmosolyodik.)* Mondtam már, hogy a nyelvtan könyvekért, szótárakért verekedni fognak a vevők?

Lilla: Na ne! *(Megáll, felteszi a fülhallgatót.)* Visszük magunkkal..

Eli: Egyedül az angol-magyar építészeti szakszótárra lenne szükségem. *(Kifakad.)* Mérnök vagyok, nem kőműves segéd!

Lilla (felemeli a hangját): Odakint a fenekedbe dughatod a tudományod, ugyanúgy, ahogy magácskám a földrajzszakos diplomáját!

Szünet.

Eli (visszaül az asztalhoz): Ne hisztizz!

Lilla: Nem hisztizek. Pincérnő leszek. Tök mindegy, hogy vécépapírt árulok vagy hot-dogot, egy helyre jutnak.

Eli: A pincérnőséghez nem kell ugra-bugra.

Lilla: Arra gondoltam, ha Áginak sikerült, nekem mért ne sikerülne, jól jattoló recepciós állást találnom. A motelek dugig vannak lengyel vendégmunkásokkal. Az ukrán és lengyel nyelv között nem nagy a különbség.

Eli: Ahhoz sem kell ugra-bugra.

Lilla: Ugróiskola. Ági mesélte, hogy olykor helyettesítőként be-beugrott a tánckarba, és egy este többet keresett, mint a pincérkedéssel egész hét alatt.

Eli (*arcát a kezébe temeti*): És még azt állítod, hogy nem vagy anyagi-as! Jól gondoltam, lebujban fogsz dolgozni.

Lilla: Nem lebuj, rendes vendéglő.

Eli (*ingerülten*): A rendes vendéglőkben nem táncikálnak félpucér... hölgyikék!

Lilla (*hangosan*): Kurvák. Honnan veszed, hogy kurvák!? Áginak férje van, gyereket vár.

Eli (*hangosabban*): Azt mondtam, pucérok, nem azt, hogy kurvák!

Lassan kinyílik az ajtó, Nagymama lép be, tálcával a kezében.

Nagymama: Uzsonna! A lépcsőházba is kihallik a hangotok. Vajas kenyér, kakaó, a kolbász elfogyott. (*A tálcát leteszi a kisasztalra.*)

Eli: Kösz nagy!

Nagymama: Agyonhajszoljátok magatokat.

Eli (*nagyot sóhajt*): A muszáj rendelkezik az időnkkel.

Nagymama: Muszáj. A szomszéd lépcsőházban lakó Erzsikét, tegnap hozták haza a kórházból. Hordágyon. Teljesen lebénult, állítólag beszélni se tud. Agyvérzés. A professzor, aki műtötte, húszezer hrivenyért, azzal vigasztalta a családot, hogy akár negyven éves koráig is élélhet.

Eli: Bámulhatja a plafont. Nem lenne szabad idegeskedni, jobban mondvá gondolkodni. Beürösödik a vér.

Lilla (*kézbe veszi a csészét*): Komolyan?!

Eli: Csak vicceltem. (*Belekóstol, majd visszateszi a tálcára a csészéjét.*) Hú, de forró!

Nagymama: A gutaütés komoly dolog, nem szokás rajta viccelődni. A féltékenységgel sem.

Eli: Nem értem.

Nagymama: Dehogynem! Hallom, amit hallok. Kötekedsz. Okosabban tennéd, ha annak örülnél, hogy kaptál a sorstól egy rendes családból száрма-

zó szép és egészséges feleséget! A féltékenység, fiam, beteges dolog. A végén azzá válhat Lilla, amivel vádolod. Nekem elhíheted. (*Fejére üt.*) Szent Habakkuk, a rántás!

A Nagymama kisiet a szobából.

Lilla (*hüledezve*): Hihetetlen! Ez... ez nem igaz...

Szünet.

Eli: Alapjában véve igaza van.

Lilla: Mindjárt összepisálom magam! (*Az ajtót nyitva hagyva, kirohan.*)

Eli (*emelt hangon*): Kifeküdhetnék az erkélyre napozni. Ránk fér egy kis pihenés. A szőnyeget is levihetem kiporolni, ha gondolod. Agyamra megy a magolás. Tetszik az új fürdőruhád.

Lilla (*visszajövet*): A lábmunkám még nem tökéletes.

Eli: Mért nem?

Lilla (*felrakja a fülhallgatót*): Fene tudja, talán az összhang hiányzik. De nagyon.

Vége

Nagybereg, 2015.